

knjige

Bog »univerzalizma«?

— Peter Strasser: »Bog svih ljudi - Prekoračenje filozofijske granice«, Alinea, Zagreb-Graz 2007, 163 str.

Može li se misliti Boga svih ljudi koji bi bio zajednički svim religijama i ujedno ih nadilazio? Taj bi Bog postao temelj »religijskom univerzalizmu« kao jedinom mjestu tolerancije kojim bi se izbjegao sukob kultura i civilizacija. Tako se može sažeti polazišno pitanje i okvir promišljanja suvremenog austrijskog filozofa Petera Strassera, profesora filozofije i filozofije prava, koji se bavi i filozofijom religije.

Autor ponovno oživljava pitanje Boga koje već odavno nije eminentna tema filozofije. »Ja znam da Bog postoji jer mora postojati neki razlog koji se ne iscrpljuje u pukom faktičkom, u fizikalnom, kemijskom, biološkom. Ali problem moje duhovne egzistencije... sastoji se u tome što ne znam što znači: Bog jest«, ističe u prologu Strasser. Strasser plekira za ono religijsko znanje koje

proizlazi samo iz naravne teologije kao jedino prihvatljivo religijskom univerzalizmu, te za onaj religijski osjećaj koji se temelji na univerzalnim načelima moralnosti, solidarnosti i milosrdnoj ljubavi. U prvom dijelu knjige autor analizira »elemente za religijski univerzalizam«, dok u drugom dijelu govori o »ponorima i kratkim spojevima«. Koristeći različite paradigme, od Hesiodove *Teogonije* i Big Banga, do Hitlera i Nietzschea, Strasser promišlja Boga u kontekstu stvaranja svijeta, svemogućnosti, pravednosti, pitanja zla.

Djelò je zanimljivo zbog ideje sekularne globalne religije razradene u kontekstu globalizacije, sukoba civilizacija i kultura, ali otvara i sasvim nova pitanja. Vjernika pak, osobito kršćanina, provocira na zauzimanje stava - zbog autorovih tvrdnja o nedostatnosti kršćanskih teoloških paradigma te negiranja objave i kršćanskih dogma.

Valerija Kovač

Razumijevanje ekumene

—Raymund Kottje - Bernd Moeller (ur.): »Ekumenska povijest Crkve 1«, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirik«, Zagreb, 2007, 252 str.

Urednici izvornoga njemačkog izdanja, objavljenog 1989. godine, pokušali su iznijeti u tri sveska ekumensku povijest Crkve. Prvi je svezak krajem prošle godine osvanuo na hrvatskom jeziku, a obuhvaća razdoblje od kraja antike, kao izvornomki indu-

Crkve do Konstantina« André Benoît i Bernhard Kötting, dok su autori »Povijesti državne Crkve do kraja antike« već spomenuti Kötting te Alfred Schindler. Ekumenski značaj djela iščitava se tek ako se ono uzme u cjelini. Gdje se autori nisu mogli uskladiti, predviđeno je da se u bilješki navede mišljenje suatora pojedinog teksta. U prvome svesku takav slučaj nije zabilje-

Važna pitanja za budućnost

— Davor Vidas: »Zaštita Jadrana«, Školska knjiga, Zagreb, 2007, 274 str.

Zbirka članaka dr. Davora Vidasa, direktora Odjela za pomorstvo i pravo mora norveškoga instituta »Fridtjof Nansen« u Oslu, djelo je koje se bavi opsežnim pitanjima važnim za budućnost europske Hrvatske, a koja je tematski najkraće moguće sažeti u dvije riječi iz naslova - zaštita Jadrana.

Podijeljena u pet cjelina, koje se međusobno nadovezuju i obuhvaćaju ukupno 33 poglavlja, knjiga sadrži autorove odabrane komentare o nekim aspektima suvremene jadranske problematike. Riječ je o člancima većinom objavljenim u hrvatskom tisku

od studenoga 2003. do prosinca 2006. godine. Tako je, uz dva rukopisa s javnih predavanja i nekoliko prvi put objavljenih tekstova, u zbirku uključen izbor komentara i razgovora

objavljenih u *Vjesniku*, *Slobodnoj Dalmaciji*, *Glasu Koncila*, *Večernjem listu*, *Dnevniku* i *Otvorenom moru*.

Tekstovi sadržani u prvome dijelu knjige odnose se na temeljna pitanja na koja u Hrvatskoj još nema zadovoljavajućih odgovora a tiču se ostvarivanja strateških i institucionalnih pretpostavka za hrvatsku jadransku politiku. Slijedi cjelina naslovljena: »Transportni pravci za naftu u Euroaziji i europskim morima: položaj Hr-

vatske i zaštita Jadrana«, posvećena tome globalnom trendu kojim je u novije vrijeme zahvaćen i Jadran. Jadranskome moru kao osjetljivom morskom području posvećen je treći dio nakon čega slijedi opsežno promišljanje o pitanjima vezanim uz proglašenje hrvatskoga gospodarskog pojasa u Jadranu. Posljednja, peta cjelina donosi nekoliko tematski i kronološki međusobno povezanih komentara o problematici morskoga razgraničenja između Hrvatske i Slovenije. Tekstovi sabrani u knjizi pisani su jezikom prihvatljivim širokom krugu čitateljstva, što je vrlo važno zbog potrebe za što širim, ali i što informativnijom javnom raspravom koja bi se bavila kritičkim razmatranjem problematike zaštite Jadrana. (iu)

Identitet Hrvatskoga zagorja

— Goranka Horjan (ur.): »Povijest, baština i kultura Krapinsko-zagorske županije«, Krapinsko-zagorska županija, Krapina, 2007, 344 str.

Krapinsko-zagorska županija, koja »pokriva« veći dio Hrvatskoga zagorja i koja je među svoje prioritete stavila razvijanje kulturnog turizma, izdala je jedinstvenu i reprezentativnu monografiju posvećenu povijesti, baštini i kulturi kroz koje se izriče priča o tamošnjem stanovništvu. Monografija, za koju je proslav napisala županica Vlasta Hubicki a uvo-

dnu riječ urednica Goranka Horjan, podijeljena je u šest poglavlja u kojima kompetentni autori progovaraju o važnijim pojavama na tom području, od krapinskoga pračovjeka do suvremenosti. Među prikazima arheoloških nalazišta, osim krapinskog neandertalca, posebnu pozornost privlače najnovija istraživanja kod Majke Božje Gorske u Loboru. Prikazana su obilježja graditeljstva u gradskim naseljima, vlastelinskim dvorcima, crkvama i kapelama, kao i povijesne teme koje prelaze to područje, npr.

Seljačka buna, Hrvatski narodni preporod, svetište Majke Božje Bistričke. U trećem dijelu, posvećenom tradicijskoj kulturi, riječ je seoskom životu, starim obrtima, tradicijskim izričajima, blagdanima i običajima. U

dijelu posvećenom umjetničkoj baštini i stvaralaštvu predstavljeni su književnici, knjižno blago, glazbeno stvaralaštvo, likovni umjetnici te kulturno-gastro-nomska ponuda. U dijelu posvećenom prirodnoj baštini predstavljena je geološka prošlost toga područja, ljepota krajolika i biljni pokrov te fauna toga dijela Hrvatskoga zagorja. U posljednjem, šestom, dijelu predstavljeno je suvremeno lice županije kroz muzeje, zbirke i galerije, nove resurse te život na tradicijskim korijenima. Bogato ilustrirana monografija dragocjeno je djelo na ponos čitave Hrvatske. I. Miklenić